

Utvecklings- och hållbarhetsrådets möte 19 september 2024

Protokoll fört vid utvecklings- och hållbarhetsrådets möte kl 13.00 hos Funktionsrätt Åland.

Närvarande: Ordföranden, lantrådet Katrin Sjögren samt ledamöterna Josefine Egenfelt (deltog vid punkterna 1-6), John Eriksson (deltog vid punkterna 1-4), Rebecka Eriksson, vice ordförande Martha Hannus, Minna Hellström, Marcus Koskinen-Hagman, vice ordförande Niklas Lampi, Mikael Lundell, talman Jörgen Pettersson, Karl Wahlman samt Jonas Wilén. Dessutom närvarade rådets huvudsekreterare Micke Larsson.

Förhinder att medverka: Susanne Olofsson och finansminister Mats Perämaa.

Övriga närvarande: vice ordförande i arbetsgruppen för koordinering och rapportering Petra Granholm, medlemmen i arbetsgruppen för koordinering och rapportering Runa Tufvesson, ledande hållbarhetslots Matilda Dreijer, hållbarhetslots Sofia Enholm, kommunikatör vid Funktionsrätt Åland Erika Elfsberg samt koordinator Alyssa Bittner-Gibbs (deltog vid punkt 5).

1. Mötets öppnande

Lantråd Katrin Sjögren önskade alla välkomna till [utvecklings- och hållbarhetsrådets](#) tjugofjärde ordinarie möte.

Mötets värd, Karl Wahlman, hälsade välkomna å Funktionsrätt Ålands och övriga civilsamhällets vägnar.

2. Godkännande av föregående mötesprotokoll

Rådet **godkände** protokollet från det senaste ordinarie mötet, den 14 maj 2024.

Rådet **noterade** följande sedan föregående möte: (1) att rådets ordförandetrío haft möte den 10 juni (uppföljning av rådets möte den 14 maj och beredning inför rådets möte 19 september) samt (2) att Nordiska rådet hade temat "I Norden kan alla blomstra" vid sitt gemensamma möte i Mariehamn den 16 september.

3. Information till kännedom

3a. Gästledartexter

Under sommaren har flera i bärkraft-nätverket haft möjlighet att skriva gästledare i såväl Nya Åland som Ålandstidningen. I Nya Åland var upplägget att de sju målansvariga samt rådets huvudsekreterare skrev var sin text som publicerades en gång per vecka. Gästledartexterna har sammanställts till en helhet (bilaga 1).

3b. Åland Voluntary Review 2024 – Alla kan blomstra på fredens öar

I enlighet med informationen vid rådets senaste ordinarie möte (mötespunkt 4) lämnade landskapsregeringen rapporten "[Åland Voluntary Review 2024](#) – Alla kan blomstra på fredens öar" [till FN den 30 maj](#) (bilaga 2).

Rapporten har uppmärksammats internationellt och Ålands har inbjudits att medverka vid evenemang respektive i projekt, bland annat [VLR/VSR Days 2024](#), [World Urban Forum 12](#) samt projektet [Quality of Life Initiative](#).

3c. Tekniska justeringar av huvudindikatorerna

Med anledning av framtagandet av statusrapport 6 sker en teknisk justering av ett flertal av huvudindikatorerna. Justeringarna träder i kraft i samband med att statusrapport 6 publiceras.

3d. Årsavslutning i bärkraft-nätverket

Alla aktiva inom bärkraft-nätverket samlas till årsavslutning den 3 december kl 18.30. Ålands lyceum och Marcus Koskinen-Hagman kommer att vara värd för evenemanget. I samband med årsavslutningen publiceras statusrapport 6.

Rådet **noterade** informationen till kännedom.

4. Lägesrapport från arbetsgruppen för koordinering och rapportering

I enlighet med [riktlinjerna för arbetsgruppen för koordinering och rapportering](#) lämnar arbetsgruppen en nulägesrapport till utvecklings- och hållbarhetsrådet två gånger årligen (i januari och september).

Arbetsgruppens ordförande, tillika landskapsregeringens förvaltningschef, John Eriksson och vice ordförande Petra Granholm presenterade en övergripande nulägesrapport (bilaga 3). I rapporten framkom att det för närvarande finns totalt 211 åtgärder i de sju strategiska utvecklingsmålen färdplaner, i medeltal 30 åtgärder per mål. Av dessa har 55 genomförts (26 %), 128 påbörjats (61 %) och 28 ännu inte påbörjats (13 %).

I rapporten framkom även att integrationen av de strategiska utvecklingsmålen och dess färdplaner i processen för framtagandet av landskapsregeringens budgetförslag för år 2025 inte lyckats till fullo, främst på grund av att budgetprocessen förändrats med anledning av det nya finanspolitiska ramverket (som finansministern redogjorde för vid rådets senaste ordinarie möte, mötespunkt 5).

Rådet **konstaterade** att det pågår en avsevärd mängd av åtgärdsinsatser inom ramen för färdplanerna. Samtidigt är leveransen central, inte antalet åtgärder i sig. Leder åtgärderna till önskad effekt? Statusrapport 6 kommer att, åtminstone till delar, besvara frågeställningen. Rådet **diskuterade** huruvida det finns behov av någon form av granskningsfunktion gällande åtgärdernas relevans i förhållande till önskad effekt.

Rådet **noterade** lägesrapporten till kännedom.

5. Temadiskussion: Inre dimensioner av hållbarhet och kulturell transformation

Baserat på ett gemensamt intresse för en forskningsstudie fokuserad på att analysera institutionaliseringen av "alla kan blomstra"-idén har [Lunds universitet och Åland inlett ett samarbete](#). Syftet med forskningsstudien är att bidra till ökad förståelse kring hur en kulturell transformation för hållbar utveckling systematiskt kan främjas och institutionaliseras. Avsikten är att arbetet med forskningsstudien pågår fram till våren 2026.

Professor Christine Wamsler, som genomför forskningsstudien, var inbjuden för att inledningsvis dela med sig av sitt forskningsarbete och sina perspektiv kring den planerade forskningsstudien. På grund av privata skäl meddelade Wamsler på kort varsel att hon inte hade möjlighet att delta. Istället visades en förinspelad video där Wamsler framförde sin presentation (bilaga 4).

Rådet **diskuterade** frågeställningar och reflektioner som väcktes av Wamslers videopresentation. Rådets ordförande Katrin Sjögren uttryckte att Wamslers forskning undersöker det paradigmskifte för hållbar utveckling som pågått knappt fyrtio år och fortsatt pågår. Existentiella frågeställningar väcktes. Själsliga perspektiv och praktiker som ger mening, och dess relativa frånvaro i dagens samhälle, diskuterades. I diskussionen uttrycktes att det kan finnas en koppling mellan paradigmskiftet och den ökade graden av psykisk ohälsa.

6. Statusrapport 6 – Rådets framåtblick

I enlighet med information per email till rådet den 18 juni har tidpunkten för publiceringen av statusrapport 6 skjutits upp till senare under hösten, dock senast till första veckan i december. Preliminärt sker publicering den 3 december.

Rådets ordförandetrion och huvudsekreterare hade inför mötet tagit fram ett första utkast till rådets framåtblick i statusrapporten. Motsvarande framåtblickar finns i tidigare [statusrapporter](#).

Rådet **diskuterade** utkastet, bland annat textens ton respektive balans mellan budskap om framsteg och att resan till måluppfyllelse fortfarande är lång. I diskussionen identifierades att ungdomars och unga vuxnas perspektiv saknas i rådets sammansättning.

Rådet **beslutade** att ge ordförandetrion i uppdrag att, i enlighet med rådets diskussion kring utkastet, (1) slutföra texten/framåtblicken och (2) fastställa statusrapport 6 i sin helhet.

7. Rådets mötesplanering 2024 (2025)

Rådet **beslutade** att nästa ordinarie möte hålls den 24 januari 2025 kl 8.30-11.30.

Arbets- och mötesplan för 2024 (2025):

11 januari	Ordinarie möte (kl 8.30) på Lemböte lägergård
14 maj	Ordinarie möte (kl 12.30-16.30) på Stadshuset
19 september	Ordinarie möte (kl 13.00-16.15) hos Funktionsrätt Åland

3 december Årsavslutning i bärkraft-nätverket (18.30) – Ålands lyceum
23-24 januari 2025 Ordinarie möte på Lemböte lägergård (med temadiskussioner)

8. Mötets avslutande

Katrin Sjögren avslutade mötet med ett tack för goda diskussioner och gott värdskap.

Mötet avslutades kl 16.15.

Vid protokollet: Micke Larsson

Bilagor

Bilaga 1 Gästledartexter sommaren 2024
Bilaga 2 [Åland Voluntary Review 2024 – Alla kan blomstra på fredens öar](#)
Bilaga 3 Lägesrapport från arbetsgruppen för koordinering och rapportering (nedan)
Bilaga 4 Presentation – professor Christine Wamsler, Lunds universitet

Bilaga 3. Lägesrapport från arbetsgruppen för koordinering och rapportering

KORA: Rapportering till rådet 19.9.2024

alla kan blomstra / bärkraft.ax

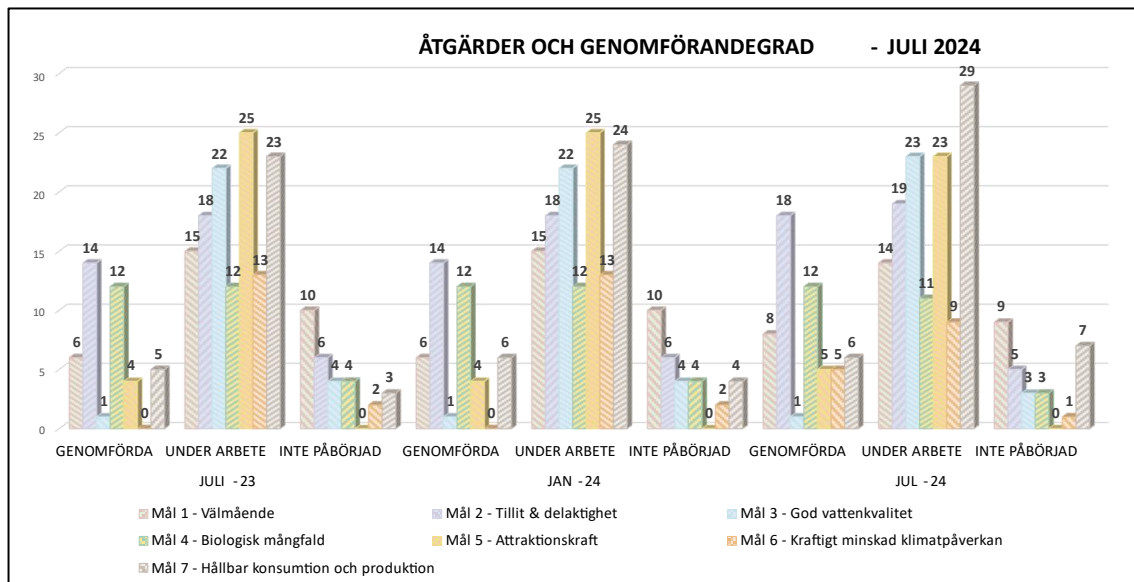
alla kan blomstra # alla kan
*
alla kan blomstra # alla kan
*
alla kan blomstra # alla kan
*
alla kan blomstra # alla kan
*
alla kan blomstra # alla kan

Färdplansgenomförande

	Antal åtgärder (Jul-24)	Genomförda			Under arbete			Inte påbörjad		
		aug-23	jan-24	juli-24	aug-23	jan-24	juli-24	aug-23	jan-24	juli-24
Mål 1 - Välmående	31	6 19 %	6 19 %	8 26 %	15 48 %	15 48 %	14 45 %	10 32 %	10 32 %	9 29 %
Mål 2 - Tillit och delaktighet	42	14 37 %	14 37 %	18 43 %	18 47 %	18 47 %	19 45 %	6 16 %	6 16 %	5 12 %
Mål 3 - God vattenkvalitet	27	1 4 %	1 4 %	1 4 %	22 81 %	22 81 %	23 85 %	4 15 %	4 15 %	3 11 %
Mål 4 - Biologisk mångfald	26	12 43 %	12 43 %	12 46 %	12 43 %	12 43 %	11 42 %	4 14 %	4 14 %	3 12 %
Mål 5 - Attraktionskraft	28	4 14 %	4 14 %	5 18 %	25 86 %	25 86 %	23 82 %	0 0 %	0 0 %	0 0 %
Mål 6 - Kraftigt minskad klimatpåverkan	15	0 0 %	0 0 %	5 33 %	13 87 %	13 87 %	9 60 %	2 13 %	2 13 %	1 7 %
Mål 7 - Hållbar konsumtion och produktion	42	5 15 %	6 18 %	6 14 %	23 68 %	24 71 %	29 69 %	3 9 %	4 12 %	7 17 %

Åtgärder totalt 2021-2024

	aug-21		jan-22		aug-22		jan-23		aug-23		jan-24		juli-24	
Antal åtgärder totalt	169		169		175		201		199		202		211	
Genomförda åtgärder	14	8,28 %	15	8,88 %	24	13,71 %	27	13,43 %	38	19,10 %	43	21,29 %	55	26,07 %
Åtgärder under arbete	76	44,97 %	77	45,56 %	95	54,29 %	113	56,22 %	126	63,32 %	129	63,86 %	128	60,66 %
Inte påbörjade åtgärder	79	46,75 %	77	45,56 %	56	32,00 %	61	30,35 %	35	17,59 %	30	14,85 %	28	13,27 %

Statusrapport 6

- 40 delmål, 25 huvudindikatorer
- Redovisa genom andra delindikatorer eller kvalitativ beskrivning från målteam
- Identifiera framsteg
- Bygga en mall för redovisning av nuläge som kan användas 2026, 2028 och 2030
- Publicering 3.12

Budgetarbete

- I år lyckades inte integrationen mellan Ålands budget och de strategiska utvecklingsmålen och färdplanerna fullständigt främst p.g.a. av förändrad budgetprocess kopplad till det nya finanspolitiska ramverket.